

Projekt

z dnia 12 grudnia 2017 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA**

z dnia 2017 r.

w sprawie kontynuacji „Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegającego rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych, w latach 2018 – 2022”.

Na podstawie art.18 ust.1 w związku z art.7 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art. 7 ust. 1 pkt 1, art. 48 i art. 48a ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1938) uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji kontynuację „Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych na lata 2018 – 2022”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały, zaopiniowany pozytywnie przez Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji - pismo nr AOTMiT-BP-421-58/KM/2015 z dnia 27 marca 2015 roku.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Załącznik do Uchwały Nr2017
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia2017r.

**"Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej ,
zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci
i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych
na lata 2018 - 2022"**

KONTYNUACJA

Program został skonsultowany:
dr n. med. Maciejem Żakiem

Wałbrzych, listopad 2017 r.

**"Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej ,
zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci
i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych
na lata 2018 - 2022"**

- 1. Założenia programu.**
- 2. Sytuacja prawna.**
- 3. Stan profilaktycznej opieki stomatologicznej.**
- 4. Zakres profilaktycznej opieki stomatologicznej:**
 - 4. 1. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia jamy ustnej.**
 - 4. 2. Profilaktyczne badania stomatologiczne.**
 - 4.3. Stosowanie profesjonalnej profilaktyki zapobiegania próchnicy zębów, chorób przyzębia, wad zgryzu oraz leczenie próchnicy powierzchniowej i średniej.**
 - 4.4. Szczegółowy wykaz świadczeń profilaktyczno-leczniczych .**
 - 4.5. Wykaz materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu świadczeń w ramach Programu.**
 - 4.6. Wymagania dla personelu medycznego zatrudnionego przy realizacji Program.**
 - 4.7 .Wymagania dotyczące sprzętu i wyposażenia szkolnych gabinetów stomatologicznych.**
- 5. Wykaz szkolnych gabinetów stomatologicznych:**
 - 5. 1. Wykaz placówek oświatowych, w których funkcjonują szkolne gabinety stomatologiczne.**
 - 5. 2. Wykaz placówek oświatowych, w których planuje się utworzenie szkolnych gabinetów stomatologicznych.**
 - 5. 3. Koncepcja funkcjonalno-użytkowa szkolnych gabinetów stomatologicznych**
 - 5. 4. Zatrudnienie lekarzy stomatologów i higienistek stomatologicznych.**
- 6. Finansowanie programu.**
- 7. Adresaci programu.**
- 8. Nadzór fachowy, merytoryczny i organizacyjny.**
- 9. Monitorowanie i ewaluacja funkcjonowania Programu.**
- 10. Przewidywane rezultaty realizacji Programu**

1. Założenia programu.

„Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych na lata 2018 – 2022” zwany dalej także Programem, ma na celu ułatwienie uczniom dostępu do podstawowej opieki stomatologicznej, w tym do profilaktycznych badań stomatologicznych i edukacji w zakresie chorób jamy ustnej.

Głównym celem Programu jest poprawa stanu zdrowia zębów u dzieci i młodzieży poprzez zmniejszenie zachorowalności na próchnicę zębów i chorób przyzębia.

Cele szczegółowe:

1. Uruchomienie szkolnych gabinetów stomatologicznych wraz z wyposażeniem ich w niezbędny sprzęt do prowadzenia działań profilaktyczno-leczniczych i edukacyjnych.
2. Zmniejszenie przyrostu zachorowań na próchnicę.
3. Edukacja zdrowotna w zakresie higieny jamy ustnej.
4. Promowanie prawidłowych technik higieny jamy ustnej.
5. Nauka racjonalnego odżywiania.
6. Ograniczenie przypadków zaawansowanej próchnicy oraz utraty zębów u dzieci.
7. Włączenie rodziców i środowiska szkolnego do działań profilaktycznych.
8. Monitoring stanu zdrowia jamy ustnej dzieci i młodzieży.

Założenia programowe przewidują kontynuację w latach 2018-2022 realizacji „Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegającego rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych na lata 2015 – 2017”, przyjętego Uchwałą Nr VII/103/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 maja 2015 roku, w taki sposób aby każde dziecko objęte było szkolną podstawową opieką stomatologiczną.

Dla lepszej dostępności do podstawowych świadczeń stomatologicznych i poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży, adresatami Programu są uczniowie ze wszystkich wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz dzieci w wieku 6 lat uczęszczające do oddziałów przedszkolnych w szkołach. Zostaną oni zaproszeni do udziału w programie wraz z rodzicami za pośrednictwem szkół, w terminach uprzednio uzgodnionych i zaakceptowanych przez dyrektorów szkół oraz wychowawców.

Wdrożenie Programu w opisanym zakresie stanowi propozycję wypracowania rozwiązań w tworzeniu systemu podstawowej profilaktyki stomatologicznej.

2. Sytuacja prawna.

Zapewnienie uczniom możliwości korzystania z gabinetu profilaktyki zdrowotnej jest zadaniem statutowym szkoły wynikającym z art. 103 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017r. poz. 59 i 949).

Gabinet profilaktyki zdrowotnej musi spełnić wymagania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 5 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2016 r. poz. 1638, 1948 i 2260), oraz wyposażonego w sprzęt, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 31 d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r., o świadczeniach opieki zdrowotnej

finansowanych ze środków publicznych w części dotyczącej warunków realizacji świadczeń gwarantowanych pielęgniarce lub higienistce szkolnej.

Organizację profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą objętą obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcącymi się w szkołach ponadgimnazjalnych do ich ukończenia, określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. z 2009 r. Nr 139, poz 1133). Zgodnie z rozporządzeniem profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniem sprawują: lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, lekarz dentysta oraz pielęgniarka środowiskowa albo higienistka szkolna. W przypadku braku gabinetu na terenie szkoły, profilaktyczną opiekę zdrowotną sprawuje pielęgniarka albo higienistka w miejscu określonym w umowie o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej".

Przytoczone uregulowania prawne przekazały lekarzom podstawowej opieki zdrowotnej zadania w zakresie ochrony zdrowia i profilaktyki zdrowotnej z reguły poza szkołą. Szkolna opieka stomatologiczna także nie znajduje jasno sprecyzowanego miejsca w tak określonym systemie ochrony zdrowia. Ta sytuacja przyczynia się do systematycznej likwidacji szkolnych gabinetów lekarskich, w tym także gabinetów stomatologicznych. Funkcjonujący system nie wpływa na poprawę sytuacji epidemiologicznej, zwłaszcza w zakresie zapobiegania i leczenia próchnicy u dzieci i młodzieży.

W krajach bardziej rozwiniętych, szkoła i przedszkole są głównym źródłem wiedzy i kreowania prozdrowotnych wzorców zachowań, w Polsce tendencje są odwrotne i wymagają pilnych zmian.

W rocznikach statystycznych możemy znaleźć informacje dotyczące ilości funkcjonujących w szkołach gabinetów stomatologicznych. Jak wspomniano ilość tych gabinetów z roku na rok maleje, dla przykładu:

- rok szkolny 2010/2011

w całym kraju 1196 z tego: szkoły podstawowe 684, gimnazja 277, pozostałe 235

- rok szkolny 2011/2012

w całym kraju 1157 z tego: szkoły podstawowe 662, gimnazja 264, pozostałe 231

Specjaliści z zakresu stomatologii apelują o realizację zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia dotyczących działań na rzecz zdrowia jamy ustnej, w których stwierdza się: "poprawę dramatycznej sytuacji epidemiologicznej mogłoby przynieść reaktywowanie medycyny szkolnej".

W dokumentach sejmowych czytamy: "problem wykorzystania potencjału systemu edukacyjnego dla organizacji opieki stomatologicznej dla dzieci wymaga ścisłego współdziałania resortów rządowych (edukacji, zdrowia, finansów) NFZ, samorządów oraz środowisk profesjonalistów. Realizacja postulowanego współdziałania wymaga dopracowania się rozwiązań systemowych w tym zakresie. Samorząd gminny będący najbliższym omawianego problemu, jest najbardziej otwarty na szybkie odbudowywanie i wypracowanie nowych rozwiązań systemowych.

„Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i ponadpodstawowych na lata 2015 – 2017” oraz jego kontynuacja w latach 2018-2022, wychodzi naprzeciw tym zamierzeniom, uznając potrzebę realizacji profilaktyki i edukacji stomatologicznej dzieci i młodzieży.

3. Stan profilaktycznej opieki stomatologicznej.

Podstawowym schorzeniem jamy ustnej jest próchnica zębów polegająca na progresywnym procesie demineralizacji i rozpadu tkanek twardych zęba, prowadzącym do tworzenia się ubytku. Ze względu na rozpowszechnienie, skutki ogólnozdrowotne oraz cierpienia spowodowane powikłaniami próchnicy, a także wynikające z tego straty ekonomiczne - próchnicę zaliczono do chorób społecznych.

Obok choroby niedokrwiennej serca, nowotworów, cukrzycy II typu, alergii jest jedną z najczęściej występujących chorób. Jest poważną chorobą cywilizacyjną, silnie uwarunkowaną z jednej strony stylem życia, z drugiej czynnikami systemowymi i środowiskowymi. Jedynym właściwym sposobem umożliwiającym poprawę dramatycznie złego stanu zdrowia jamy ustnej dzieci i młodzieży jest:

- edukacja prozdrowotna,
- promocja zdrowia,
- szeroko pojęta profilaktyka.

Wg Ogólnopolskiego Monitoringu Stanu Zdrowia Jamy Ustnej sytuacja przedstawia się następująco:

- 60% 3-latków ma próchnicę
- 88% 6-latków ma próchnicę
- 81% 12-latków ma próchnicę (PEŁNE UZĘBIENIE STAŁE!)

W Wałbrzychu dzieci i młodzież do ukończenia 18 roku życia, w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, przyjmowane są w poradniach stomatologicznych. Średni czas oczekiwania na wizytę do stomatologa w wałbrzyskich placówkach ochrony zdrowia, w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, wynosi ok. 4 tygodni – informację podały placówki we wrześniu br. na prośbę tutejszego Urzędu.

Aktualnie na terenie Wałbrzycha świadczenia stomatologiczne w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, udzielane są przez niżej wymienione podmioty lecznicze, w ramach umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia.

- 1) W zakresie ortodoncji dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18 roku życia:

NAZWA ŚWIADCZENIODAWCY	ADRES
NZOZ-Przychodnia "Na Browarnej" Sp. z o.o.	ul. Browarna 3, 58-300 Wałbrzych
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Stomatologii "Stomax" Sp. z o.o.	ul. Szmidta 15, 58-300 Wałbrzych
	ul. Bolesława Chrobrego 10-12,

Ortimeed	58-300 Wałbrzych
----------	------------------

2) Świadczenia ogólnostomatologiczne:

NAZWA ŚWIADCZENIODAWCY	ADRES
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "ZDROWY SOBIĘCIN" SP. Z O.O. PORADNIA STOMATOLOGICZNA	JORDANA 4, WAŁBRZYCH,
CENTRUM STOMATOLOGII SZKOLNEJ PORADNIA STOMATOLOGICZNA SZKOLNY GABINET STOMATOLOGICZNY NR 5	Al.WYZWOLENA 34 ,WAŁBRZYCH,
CENTRUM STOMATOLOGII SZKOLNEJ PORADNIA STOMATOLOGICZNA SZKOLNY GABINET STOMATOLOGICZNY NR 1	POZNAŃSKA 8, WAŁBRZYCH,
CENTRUM STOMATOLOGII SZKOLNEJ PORADNIA STOMATOLOGICZNA SZKOLNY GABINET STOMATOLOGICZNY NR 2 WAŁBRZYCH, LUDWIKA HIRSZFELDA 1	WAŁBRZYCH, LUDWIKA HIRSZFELDA 1
CENTRUM STOMATOLOGII SZKOLNEJ Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: SZKOLNY GABINET STOMATOLOGICZNY NR 3	WAŁBRZYCH, 1 MAJA 105
CENTRUM STOMATOLOGII SZKOLNEJ Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: SZKOLNY GABINET STOMATOLOGICZNY NR 4	WAŁBRZYCH, GRODZKA 71
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "ŚRÓDMIEŚCIE - BIAŁY KAMIEŃ" SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia:	WAŁBRZYCH, PIOTRA WYSOCKIEGO 24- 24A

PORADNIA STOMATOLOGICZNA	
ORTIMED Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, BOLESŁAWA CHROBREGO 10-12
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ CENTRUM STOMATOLOGII "STOMAX" SP. Z O.O. Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, CZERWONEGO KRZYŻA 4
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ PRZYCHODNIA STARY ZDRÓJ Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, ARMII KRAJOWEJ 22-23
NZOZ-PRZYCHODNIA "NA BROWARNEJ" SP. Z O.O. Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA WAŁBRZYCH, BROWARNA 3	WAŁBRZYCH, BROWARNA 3
INDYWIDUALNA PRAKTYKA LEKARSKA HANNA TARNAWSKA Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO 65B
PORADNIA STOMATOLOGICZNA "STOM-PLUS" Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA WAŁBRZYCH, SZLIFIERSKA 15	WAŁBRZYCH, SZLIFIERSKA 15
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "PRZYCHODNIA PIASKOWA GÓRA" Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA WAŁBRZYCH, GŁÓWNA 4	WAŁBRZYCH, GŁÓWNA 4
CENTRUM MEDYCZNE "NOWE MIASTO"	AŁBRZYCH, 11 LISTOPADA 116

Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	
PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA REGINA I WALENTY ŚLIWA SPÓŁKA JAWNA Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, GRODZKA 73
INDYWIDUALNA SPECJALISTYCZNA PRAKTYKA LEKARSKA JOLANTA MOWLIK-SZCZERSKA Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA WAŁBRZYCH, BYSTRZYCKA 2A	WAŁBRZYCH, BYSTRZYCKA 2A
NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "ZDROWY SOBIĘCIN" SP. Z O.O. Nazwa świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA Nazwa miejsca wykonania świadczenia: PORADNIA STOMATOLOGICZNA	WAŁBRZYCH, KOSTECKIEGO 2

* - dane uzyskane z Delegatury Dolnośląskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Wałbrzychu w listopadzie 2017r.

4. Zakres profilaktycznej opieki stomatologicznej

Sytuacja epidemiologiczna w pełni uzasadnia wdrożenie programu profilaktycznego. Prowadzenie działań profilaktycznych, umożliwi racjonalne obniżenie nakładów na opiekę zdrowotną i jest podstawą rozwoju właściwych relacji na poziomie regionów i społeczności lokalnych, między organizatorem opieki zdrowotnej i jej odbiorcami. Jest warunkiem skutecznej i efektywnej poprawy jakości życia.

Obecny stan zdrowotny w omawianym przedmiocie kreowany jest przez:

- ograniczanie z roku na rok, liczby i zakresu usług stomatologicznych, świadczonych w ramach NFZ,
- publiczny sektor opieki stomatologicznej, nie prowadzi programów stomatologicznych,
- brak gabinetów szkolnych,
- nie jest realizowana indywidualna i profesjonalna profilaktyka fluorowa,
- niewystarczającą świadomość naszego społeczeństwa, co za tym idzie dostrzeżenie potrzeb

stomatologicznych matek,

Propozycje działań profilaktycznych powinny być dostosowane do wieku dzieci. Biorąc pod uwagę rozwój jamy ustnej, chronologię ząbkowania oraz możliwości organizacyjne, należałoby podzielić dzieci na następujące grupy wiekowe:

I grupa od 5 do 7 roku życia (przedszkole, I i II klasa) – zęby mleczne i pierwsze trzonowe stałe,

II grupa od 8 do 12 roku życia (szkoła podstawowa III – VI klasy) – uzębienie mieszane, pojawiają się drugie zęby trzonowe stałe,

III grupa od 13 do 18 roku życia (gimnazjum i liceum) – uzębienie stałe.

W świetle aktualnych przepisów dotyczących przede wszystkim zasad uzyskiwania zgody rodziców na badanie i wykonanie świadczenia medycznego, proponuje się jako podstawowe działanie, pierwszą wizytę adaptacyjną z rodzicem lub opiekunem. Podczas wizyty uzyskujemy zgody na badanie i leczenie, oraz zakładamy Indywidualną Kartę Badania Stomatologicznego, która uwzględnia:

- 1) czynniki społeczne,
- 2) czynniki kliniczne,
- 3) wiek i stan zdrowia,
- 4) aktywność próchnicy (wskaźnik D –T-Index Last Year).
- 5) wybrane parametry śliny,
- 6) aktywność bakterii kriogennych,
- 7) płytki bakteryjne (wskaźnik tworzenia płytki bakteryjnej),
- 8) częstotliwość wizyt kontrolnych,
- 9) nawyki żywieniowe.

Przeprowadzenie badań stomatologicznych i ocena indywidualnego ryzyka próchnicy CRA – Caries Risk Assessment – jest to jeden z najistotniejszych czynników decydujących o efektywności terapii stomatologicznej. Dlatego dzielimy dzieci na grupy niskiego, średniego i wysokiego ryzyka próchnicy. I właśnie te dzieci, z wysokim ryzykiem próchnicy (próchnica aktywna 1-3 nowe ubytki w okresie 12 miesięcy), zostają objęte programem zapobiegawczym, który ponad standardowym postępowaniem profilaktycznym przewiduje:

- stosowanie co 3 miesiące lakieru fluorkowego,
- możliwie wczesne uszczelnienie bruzd 1. i 2. zębów trzonowych stałych (dzieci 6-7 oraz 11-13 +/- rok). Utrzymanie uszczelniacza kontroluje się po upływie 2-4 tygodni,
- częste badania kontrolne (dzieci 5 letnie co 3 miesiące, dzieci i młodzież 6-18lat co 6 miesięcy),
- u osób z próchnicą nietypową stosowanie płukanki lub żelu chlorheksydynowego (żel stosuje się profesjonalnie w aplikatorach trzykrotnie co 4-7 dni lub do jednokrotnego w ciągu dnia szczotkowania zębów u osób od 12 roku życia przez okres 2 tygodni, następnie przystępuje się do stosowania lakieru fluorkowego w odstępach 3 miesięcznych).

Kryteria oceny skuteczności postępowania zapobiegawczo – leczniczego stanowiąc będzie obserwacja obniżenia lub zahamowania przyrostu próchnicy po upływie 1-3 lat realizacji Programu wyrażająca się:

- brakiem nowych ubytków próchnicowych, lub
- rozwojem nie więcej niż 1 ubytku rocznie u osób z aktywną próchnicą, lub
- rozwojem rocznie nie więcej niż 3 nowych ubytków u osób z wysoką aktywnością choroby.

4. 1. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia jamy ustnej.

Nieleczona próchnica może być przyczyną groźnych dla życia chorób, między innymi: serca, stawów, nerek. Jest też przyczyną nieodwracalnych chorób miazgi, tkanek około wierzchołkowych, co w konsekwencji prowadzi do utraty zębów i wymaga drogiego leczenia zachowawczego, chirurgicznego czy protetycznego. Jak wspomniano w Polsce próchnica uznawana jest za chorobę społeczną, choruje na nią 90% dzieci w wieku szkolnym. Dlatego w walce z tą chorobą edukacja i promocja zdrowia jamy ustnej winna mieć w profilaktyce zachowawczej ważne miejsce.

Najkorzystniejszym środowiskiem promocji zdrowia jest szkoła, gdzie większość nawyków także tych związanych ze zdrowiem kształtuje się podczas okresu dzieciństwa. Szkoła jest także dobrym obszarem wdrażania i realizacji programów prozdrowotnych, gdyż mogą one być kierowane do znacznego kręgu zainteresowanych jak: rodzice, nauczyciele, lekarze i higienistki szkolne, a także uczące się dzieci i młodzież szkolna.

Oświata zdrowotna to przede wszystkim działania dotyczące edukacji rodziców. Świadomy rodzic lub opiekun kształtuje prawidłowe nawyki higieniczne, żywieniowe i postawy prozdrowotne dzieci. Zadaniem rodziców jest zachęcanie dzieci do właściwego mycia zębów, oraz dbanie o higienę jamy ustnej w tym do regularnych wizyt u stomatologa.

Proponowanie wspólnego mycia zębów, uczęszczanie z dzieckiem na wizyty kontrolne i profilaktyczne, oraz decydowanie o wyborze potraw i produktów zdrowych dla zębów. Za te działania odpowiedzialna jest higienistka stomatologiczna współpracująca z nauczycielami nauczania początkowego i rodzice (organizacja wizyt edukacyjno-profilaktycznych dla rodziców na terenie szkoły). Wskazane zajęcia dla dzieci typu: "profilaktyka na wesoło", spektakle teatralne o tematyce profilaktyki stomatologicznej, konkursy.

W ramach niniejszego programu podejmowane będą działania edukacyjne w szkołach w zakresie higieny jamy ustnej w formie pogadanek, prelekcji lub wykładów, prowadzonych przez higienistkę stomatologiczną lub lekarza stomatologa, dla:

- 1) dzieci i młodzieży - w ramach lekcji wychowawczych,
- 2) rodziców /opiekunów dzieci objętych programem - na specjalnych spotkaniach w szkole, na które dostaną pisemne zaproszenie od wychowawców,
- 3) wspólnie, uczniowie i ich rodzice/opiekunowie - na specjalnych spotkaniach w szkole, na które dostaną pisemne zaproszenie od wychowawców,

ze szczególnym uwzględnieniem:

- a) roli węglowodanów w zapobieganiu próchnicy zębów, jak ograniczyć ich szkodliwe działanie,
- b) roli diety w prawidłowym rozwoju zębów,
- c) prawidłowego szczotkowania zębów – demonstracja i ćwiczenia na fantomach-metodą roll i Fonesa oraz właściwy dobór szczoteczki i pasty,
- d) roli płytki nazębnej w rozwoju próchnicy zębów – demonstracja wybarwiania płytki fuksyną,
- e) zapobieganie wadom zgryzu przez eliminacje parafunkcji.

Zostaną przygotowane materiały dydaktyczne na w/w tematy, które zostaną wręczone dzieciom i rodzicom/opiekunkom, w czasie organizowanych spotkań.

4. 2. Profilaktyczne badania stomatologiczne.

Do udziału w programie zostaną zaproszeni uczniowie i ich rodzice za pośrednictwem szkół, w terminach uprzednio uzgodnionych i zaakceptowanych przez dyrektorów szkół i wychowawców klas, na podstawie opracowanego przez higienistki stomatologiczne harmonogram realizacji programu z uwzględnieniem wszystkich szkół biorących udział w programie.

Opierając się na publikacjach i podręcznikach dla lekarzy i higienistek, między innymi prof. dr hab. Zbigniewa Jańczuka – międzynarodowego autorytetu w dziedzinie profilaktyki i stomatologii zachowawczej, wielokrotnie wizytującego wałbrzyskie gabinety w latach 1974 – 1995, działalność wałbrzyskich szkolnych gabinetów stomatologicznych rozpocznie się od badania stomatologicznego dzieci objętych programem. Badanie określi stan zdrowia jamy ustnej z oceną PUW dla zębów stałych. Badania przeprowadzi lekarz stomatolog. Ustalenia zostaną zapisane w standardowej, Indywidualnej Karcie Profilaktycznego Badania Stomatologicznego, autoryzowanej przez lekarza. Informacja o stanie zdrowia jamy ustnej z zaleceniem dalszego postępowania (leczenia) zostanie przekazana na piśmie rodzicom/opiekunom.

Po zbadaniu każdego rocznika dzieci objętych Programem, zostanie wyliczony tzw. wskaźnik frekwencji próchnicy wg wzoru:

$$\text{Frekwencja próchnicy} = \frac{\text{liczba dzieci z próchnicą}}{\text{liczba wszystkich zbadanych dzieci}} \times 100$$

$$\text{Liczba PUW} = \frac{\Sigma \text{PUW}}{\text{liczba zbadanych dzieci}}$$

P- ząb z próchnicą

U - ząb usunięty

W – ząb wyleczony

Wskaźniki sporządzane będą dla każdego rocznika na początku i końcu każdego roku szkolnego dla wszystkich uczniów objętych Programem. Szczególnie ważne są wskaźniki dla dzieci w wieku 6-ciu i 13 lat. WHO określa w celach strategicznych do jakich wartości w Europie należy dążyć w tych grupach wiekowych. Na podstawie tych wskaźników będą prowadzone porównania skuteczności realizacji Programu.

Po przeprowadzeniu badań populacji, lekarz wyodrębni grupę dzieci tzw. „podwyższonego ryzyka próchnicy”. Dzieci z tej grupy, po i w trakcie leczenia, poddawane będą innym zabiegom profilaktycznym niż dzieci pozostałe. Techniki fluoryzacji, metody szczotkowania zębów oraz sposoby oświaty zdrowotnej (higiena, prawidłowe odżywianie). Pomocne w tej działalności będą fantomy i tablice poglądowe, w które bezpłatnie zaopatrzą gabinety, wiodące na rynku firmy, produkujące szczoteczki i pasty do mycia zębów.

Leczenie:

1. Kwalifikowanie zbadanych dzieci do grup:

- a) zdrowych,
- b) „podwyższonego ryzyka”,
- c) wysokiego ryzyka,

- d) wad ortodontycznych,
 - e) chorób przyzębia,
2. Leczenie próchnicy powierzchniowej i średniej materiałami utwardzanymi światłem.
 3. Proste metody leczenia wad narządu żucia za pomocą ćwiczeń mięśni.
 4. Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji formie papierowej (w tym: zał. nr 1, zał. nr 2, zał. nr 3, zał. nr 4) i elektronicznej.

Dotychczasowa realizacja programu profilaktycznej opieki stomatologicznej, zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych na lata 2015-2017 wykazała m.in. średnią występowania próchnicy u dzieci z klas szóstych kończących szkołę podstawową:

Rok 2016

Początek funkcjonowania gabinetów po pierwszym badaniu – **96,51 % dzieci**

koniec roku szkolnego 2016 - **59 %**

Występowanie próchnicy u dzieci klas VI spadło o 37,51 %

Wskaźnik PUW – 5,05

Rok Szkolny 2016/2017

Dzieci 12-letnie z klas VI

Wskaźnik frekwencji próchnicy - **92%** koniec roku szkolnego 2017 – **56 %**

Występowanie próchnicy u dzieci klas VI spadło o 36 %

Wskaźnik PUW – 4,98

Dzieci 6-letnie

Frekwencja próchnicy – 86 %

Wymierne pozytywne efekty przyniesie stała opieka stomatologiczna nad dziećmi od najmłodszych klas. Wówczas frekwencja próchnicy w momencie ukończenia szkoły będzie najprawdopodobniej minimalna bądź zerowa.

4. 3. Stosowanie profesjonalnej profilaktyki zapobiegania próchnicy zębów, chorób przyzębia, wad zgryzu oraz leczenie próchnicy powierzchniowej i średniej .

Każde dziecko uczęszczające do wałbrzyskiej szkoły podstawowej i klasy gimnazjalnej, w przedziale wiekowym od 6 do 13 roku życia, którego rodzice/opiekunowie wyrażą pisemną zgodę na „**Formularzu Zgody**” przystąpienia dziecka do Wałbrzyskiego programu profilaktyczno-leczniczej opieki stomatologicznej, zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych, na lata 2018 – 2022, finansowanym z budżetu Gminy Wałbrzych, stanowiącym Załącznik Nr 1 do niniejszego programu, zostanie objęte następującymi świadczeniami profilaktyczno-leczniczymi:

1. Profilaktyka:

6. rok życia - ocena stanu uzębienia za pomocą wskaźnika intensywności próchnicy dla zębów mlecznych i dla zębów stałych, kontrola higieny jamy ustnej, ocena stanu morfologicznego i funkcji żucia oraz wyrzynania zębów obejmuje:

- sprawdzenie typu wyrzynania zębów stałych (siekaczowy lub trzonowcowy);
- sposób zwierania się pierwszych stałych zębów trzonowych;
- występowanie nawyków ustnych;
- starcie powierzchni żujących zębów mlecznych.
- profilaktyka ortodontyczna, w uzasadnianych przypadkach opiłowanie niestartych powierzchni mlecznych kłów prowadzących dolny łuk zębowy nadmiernie ku tyłowi, a także profilaktyka profesjonalna próchnicy, w tym profilaktyka fluorkowa przy braku przeciwwskazań, dotyczy zębów mlecznych i stałych,
- edukacja w zakresie higieny jamy ustnej.

7. rok życia - ocena stanu uzębienia za pomocą wskaźnika intensywności próchnicy dla zębów mlecznych i dla zębów stałych, kwalifikacja do szczególnej opieki stomatologicznej w zakresie podstawowego leczenia stomatologicznego lub specjalistycznego leczenia stomatologicznego, wykrywanie nieprawidłowości (wad) zgryzu, a także profesjonalna profilaktyka fluorkowa, edukacja w zakresie higieny jamy ustnej. Dotyczy zębów mlecznych i stałych.

10. rok życia - ocena stanu uzębienia oraz ocena stanu tkanek przyzębia przez oznaczenie głębokości kieszonek dziąsłowych oraz wskaźnika krwawienia kwalifikacja do szczególnej opieki stomatologicznej w zakresie podstawowego leczenia stomatologicznego lub specjalistycznego leczenia stomatologicznego, wykrywanie nieprawidłowości (wad) zgryzu, a także profesjonalna profilaktyka fluorkowa, edukacja w zakresie higieny jamy ustnej. Dotyczy zębów mlecznych i stałych.

12. rok życia - ocena stanu uzębienia, j.w.;

13. rok życia - ocena stanu uzębienia, j.w.;

2. Leczenie stomatologiczne.

Zgodnie z wykazem świadczeń gwarantowanych - dzieciom i młodzieży do 13. roku życia przysługuje między innymi:

- badanie lekarskie kontrolne,
- zabezpieczenie lakiem szczelinowym lub płynnym kompozytem bruzd pierwszych trzonowców ;
- lakierowanie wszystkich zębów stałych;
- plomby światłoutwardzalne (tzw. białe),
- impregnacja zębiny zębów mlecznych;
- całkowite opracowanie i odbudowa ubytku zęba mlecznego;
- kosmetyczne pokrycie niedorozwoju szkliwa w zębach stałych;
- leczenie próchnicy powierzchniowej i średniej materiałami utwardzającymi światłem wszystkich zębów ;
- leczenie chorób przyzębia;
- edukacja w zakresie higieny jamy ustnej.

3. Ortodoncja:

- badanie lekarskie stomatologiczne z instruktażem higieny jamy ustnej,
- skierowanie do lekarza specjalisty,.
- proste metody leczenia wad narządu żucia za pomocą ćwiczeń mięśni,
- edukacja w zakresie higieny jamy ustnej.

4.4. Szczegółowy wykaz świadczeń profilaktyczno - leczniczych

Lp.	Świadczenie profilaktyczno-lecznicze	Minimalna liczba przewidywanych świadczeń profilaktyczno-leczniczych w roku szkolnym dla 1 dziecka
1.	<p>Zajęcia edukacyjne w zakresie higieny jamy ustnej. Pogadanki prowadzone przez higienistkę stomatologiczną lub lekarza stomatologa ze szczególnym uwzględnieniem:</p> <p>a/ roli węglowodanów w zapobieganiu próchnicy zębów, jak ograniczyć ich szkodliwe działanie,</p> <p>b/ roli diety w prawidłowym rozwoju zębów,</p> <p>c/ prawidłowego szczotkowania zębów –demonstracja i ćwiczenia na fantomach-metodą roll i Fonesa oraz właściwy dobór szczoteczki i pasty,</p> <p>d/ roli płytki nazębnej w rozwoju próchnicy zębów – demonstracja wybarwiania płytki fuksyną,</p> <p>e/ zapobieganie wadom zgryzu przez eliminację parafunkcji.</p>	<p>1 zajęcia indywidualne i 1 zajęcia grupowe</p>

2.	Profilaktyczne badanie stomatologiczne (z oceną stanu jamy ustnej, zgryzu, oznaczeniem wskaźnika PUW, udzieleniem porad w zakresie higieny jamy ustnej, z wprowadzeniem zapisów do dokumentacji, wypełnieniem indywidualnej karty uczestnika programu wraz z wskazaniem i zaleceniami)	1 badanie
3.	Kontrolne badanie stomatologiczne z wprowadzeniem zapisów do dokumentacji, wypełnieniem indywidualnej karty uczestnika programu wraz z wskazaniem i zaleceniami)	1 badanie
4.	Fluoryzacja grupowa - szczotkowanie zębów preparatem fluorkowym 2% Fruorożelu metodą Berggrena i Welandera (wykonywane przez Gabinet Higieny Szkolnej)	5 razy w roku
5.	Fluoryzacja indywidualna (kontaktowa)	W zależności od potrzeb dla dzieci z "grupy podwyższonego ryzyka"
6.	Zabezpieczenie bruzd pierwszych trzonowców zębów trzonowych lakiem szczelinowym fluorowym lub płynnym kompozytem	1 raz bruzd pierwszych trzonowców u dzieci 6-8 letnich oraz 1 raz drugich trzonowców u młodzieży 11-13 letniej
7.	Lakierowanie zębów stałych preparatem fluorkowym	cały łuku zębowy, 1 raz w roku dla dzieci z "grupy podwyższonego ryzyka"
8.	Usunięcie złogów nazębnych	1 raz w roku dla dzieci z "grupy podwyższonego ryzyka"
9.	Leczenie próchnicy powierzchniowej i średniej materiałami utwardzanymi światłem	W zależności od potrzeb
10.	Proste metody leczenia wad narządu żucia za pomocą ćwiczeń mięśni	W zależności od potrzeb, dla dzieci zakwalifikowanych przez ortodontę
11.	Wizyta edukacyjno-profilaktyczna dla rodziców	1 raz w roku
12.	Prowadzenie odpowiedniej dokumentacji w formie papierowej i elektronicznej	przez cały okres realizacji programu

Realizacja w/w świadczeń profilaktyczno-leczniczych i edukacyjnych jest możliwa tylko w gabinecie stomatologicznym usytuowanym na terenie szkoły, przez wykwalifikowany personel (lekarza stomatologa i higienistkę stomatologiczną). Program profilaktyki próchnicy jest adresowany do populacji dzieci, lecz również do ich rodziców i opiekunów. Każde dziecko otrzyma książeczkę zabiegów stomatologicznych – stanowiącą załącznik Nr 2 do niniejszego programu, gdzie będą dokonywane wpisy o wszystkich wykonanych zabiegach profilaktyki, leczenia i oświaty zdrowotnej przez cały okres realizacji programu.

Niniejszy program był konsultowany z prof. dr hab. Urszulą Kaczmarek – Kierownikiem Katedry i Zakładu Stomatologii Zachowawczej i Dziecięcej Uniwersytetu Wrocławskiego, Przewodniczącej Stowarzyszenia na Rzecz Przyszłości Wolnej od Próchnicy, która pozytywnie oceniła program oraz zobowiązała się do przeszkolenia personelu stomatologicznego, zatrudnionego przy realizacji programu, w zakresie prowadzenia edukacji według najnowszej wiedzy.

4.5. Wykaz materiałów stomatologicznych stosowanych przy udzielaniu świadczeń w ramach Programu

Materiały stomatologiczne stosowane do udzielania świadczeń dzieciom i młodzieży od 6 lat do ukończenia 13 roku życia w ramach niniejszego Programu muszą odpowiadać wymaganiom ustawy z 20 maja 2010 roku o wyrobach medycznych (tj. Dz.U. z 2017 r, poz.21).

Narzędzia, materiał , przybory edukacyjne oraz środki chemiczne i dezynfekujące do pracy w gabinecie profilaktyki stomatologicznej

I. Pierwsze wyposażenie gabinetu.

1. Narzędzia stomatologiczne:

- 1) zestaw diagnostyczny (lusterko, zgłębnik, penseta) x 30 szt.
- 2) nakładcze łopatkowe x 10 szt.
- 3) upychadło kulkowe x 10 szt.
- 4) formówka pierścieniowa x 3 szt.
- 5) paski metalowe i poliesterowe
- 6) paski ścierne
- 7) kliny drewniane
- 8) wiertła diamentowe na turbinę:
 - kulki x 20 szt.
 - płomyki x 5 szt.
- 9) wiertła z węglika spiekanego na końcówkę wolnoobrotową:
 - różyczki x 20 szt.
- 10) gumki do polerowania wypełnień x 15 szt.

2. Przybory edukacyjne :

- 1) fantomy do nauki szczotkowania zębów
- 2) szczoteczki elektryczne do nauki szczotkowania zębów
- 3) szczoteczki manualne i ortodontyczne
- 4) nici dentystyczne
- 5) inne akcesoria: szczoteczki międzyzębowe, skrobaczki do języka,
- 6) ulotki i broszury o tematyce profilaktyki stomatologicznej np.: „Zalecenia dietetyczne”, „Zalecenia higieniczne”, „Jak często należy zgłaszać się do lekarza stomatologa”, „Dlaczego trzeba leczyć zęby mleczne”, „Karta opieki stomatologicznej” itp.

II. Materiały do pracy gabinetu profilaktyki stomatologicznej.

3. Materiały do wypełnień czasowych :

- 1) cement cynkowo-siarczany (fleczer)
- 2) cement tlenkowo-cynkowo-eugenolowy

4. Materiały podkładowe:

- 1) cement cynkowo-fosforanowy
- 2) preparaty wodorotlenkowo-wapniowe

5. Materiały do wypełnień stałych:

- 1) cement szkło-jonomerowy
- 2) materiał złożony (kompozytowy)

6. Materiały i preparaty pomocnicze:

- 1) pasta oczyszczająca
- 2) wytrawiacz
- 3) uzdatniacz
- 4) żywica łącząca
- 5) chlorek etylu

7. Materiały do uszczelniania bruzd:

- 1) laki szczelinowe

8. Materiały profilaktyczne:

- 1) lakier fluorkowy
- 2) żel fluorkowy

9. Leki:

- 1) środek dewitalizujący
- 2) pasta antybiotykowo-kortykoidowa
- 3) pasta wodorotlenkowo-wapniowa
- 4) podchloryn sodu
- 5) woda utleniona
- 6) spirytus skażony
- 7) sól fizjologiczna
- 8) kamfenol
- 9) jodoform

10. Środki do dezynfekcji powierzchni, narzędzi, wiertel, rak i podłóg.

4.6. Wymagania dla personelu medycznego zatrudnionego przy realizacji Program.

Do świadczenia usług profilaktyczno-leczniczej opieki stomatologicznej "Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych na lata 2018 – 2022", zostanie zatrudniony wykwalifikowany personel stomatologiczny, spełniający niżej określone wymagania:

- 1) **lekarz specjalista** - lekarza dentystę, który posiada specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w kreślonej dziedzinie stomatologii dziecięcej,
- 2) **lekarz ze specjalizacją I stopnia** - lekarza dentystę, który posiada specjalizację I stopnia w stomatologii dziecięcej;

3) lekarz dentysta,

4) pozostały personel - personel, który stanowią:

a) osoba pracująca na stanowisku pomocy dentystycznej posiadająca średnie wykształcenie oraz przeszkolenie zawodowe lub

b) osoba, która ukończyła szkołę policealną publiczną lub niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej i uzyskała:

- tytuł zawodowy asystentki stomatologicznej lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie asystentka stomatologiczna lub

- tytuł zawodowy higienistki stomatologicznej lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie higienistka stomatologiczna lub

c) osoba, która ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku higiena dentystyczna lub ukończyła studia wyższe na innym kierunku studiów o specjalności higiena dentystyczna (stomatologiczna) i uzyskała tytuł licencjata, lub

d) osoba, która rozpoczęła po dniu 30 września 2012 r. studia wyższe z zakresu higieny dentystycznej, obejmujące co najmniej 1688 godzin kształcenia z zakresu higieny dentystycznej i uzyskała co najmniej tytuł licencjata.

4.7. Wymagania dotyczące sprzętu i wyposażenia szkolnych gabinetów stomatologicznych.

Kolejne, nowe szkolne gabinety stomatologiczne zostaną wyposażone w podstawowy i uzupełniający, sprzęt stomatologiczny:

Wyposażenie podstawowe:

1. Unit stomatologiczny, w skład, którego wchodzi:

a) wiertarki – elektryczna napędzana elektrycznie oraz pneumatyczna napędzana sprężonym powietrzem,

b) spluwaczka ze ślinociągiem i ssakiem - uchylny blok spluwaczki, czasowy system napełniania kubka i splukiwania misy,

c) reflektor – regulacja jasności, uruchamianie z różnych źródeł , przynajmniej 27 000 lux,

d) pulpit lekarski i asystencki – wiertarki (kątnica turbinowa na wiertarkę turbinową (chłodzoną wodą), kątnica wolnoobrotowa na wiertarkę wolnoobrotową z silnikiem elektrycznym,), prostnica, skrzykawko-dmuchawa (urządzenie dostarczające wodę, sprężone powietrze), panel sterujący (sterowanie fotelem, lampą oświetleniową, blokiem spluwaczki),

2. Lampa polimeryzacyjna – do utwardzania materiałów fotoczułych: żarówka halogenowa, sztywny światłowód, okulary ochronne,

3. Skaler - do usuwania złogów nazębnych,

4. Piaskarka – do usuwania osadów nazębnych pod wpływem wody i drobnego pisaku pod ciśnieniem,

5. Kamera wewnątrzustna z monitorem,

6. Wstrząsarkę do amalgamatu.

7. Endometr – elektroniczne urządzenie do pomiaru długości kanału,

8. Fotel stomatologiczny,
9. Krzesło stomatologiczne

Wyposażenie pomocnicze, meble:

1. Szafa ubraniowa dwudzięciowa (czysta-brudna)
2. Szafka z półkami 80x80x90
3. Szafka wisząca 80x37x40 z otwieraniem podnoszonym – teleskopowym
4. Szafka 80x60x90 na kompresor stomatologiczny z obudową
5. Szafka wisząca 80x37x40 z otwieraniem podnoszonym – teleskopowym
6. Szafka z szufladami pełnowysuwanymi z domykaczem 80x60x90 lub 60x80x90, w zależności od lokalizacji
7. Szafka zlewozmywakowa (dwukomorowa) 100x60x 90 z wysuwanymi pojemnikami na odpady medyczne i ogólne
8. Biurko 140 x 62 x 75 z kontenerem ruchomym na kółkach
9. Asystor na kółkach 45 x 82 x 45 (SZXWXG)
10. Błat roboczy jednoczęściowy 340x62x 3 z laminatu
11. Front z płyty dpornej na zabrudzenia i uszkodzenia mechaniczne
12. Krzysło dla lekarza i higienistki, pacjenta oraz na poczekalnię)

Wyposażenie:

1. Umywalka wbudowana w blat
2. Zlewozmywak wbudowany w blat
3. Dozownik mydła
4. Dozownik płynu dezynfekcyjnego
5. Pojemnik ręczników jednorazowych
6. Nad umywalką bateria uruchamiana bezdotykowo
7. Zestaw komputerowy
8. Drukarka
9. Aparat telefoniczny

Na nowe szkolne gabinety stomatologiczne Gmina Wałbrzych każdorazowo ogłosi przetarg na zakup profesjonalnego sprzętu stomatologicznego i wyposażenia. Będzie on taki sam lub podobny pod względem jakościowym i ilościowym, jak w obecnie funkcjonujących szkolnych gabinetach stomatologicznych.

5. Wykaz szkolnych gabinetów stomatologicznych.

5. 1. Wykaz placówek oświatowych, w których funkcjonują szkolne gabinety stomatologiczne:

- 1) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 5 im. Aliny i Czesława Centkiewiczów, 58-303 Wałbrzych, ul. Poznańska 8,
- 2) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 15 im. Jana Kochanowskiego, 58-309 Wałbrzych, ul. Hirszfelda 1,
- 3) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 17 im. Marii Konopnickiej, 58-305 Wałbrzych, ul. 1 Maja 105,
- 4) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowa Nr 21 im. Olimpijczyków Polskich w Wałbrzychu, 58-316 Wałbrzych, ul. Grodzka 71,
- 5) Gabinet Stomatologiczny w II Liceum Ogólnokształcącym im. Hugona Kołłątaja 58-300 Wałbrzych, Al. Wyzwolenia 34.

5.2. Wykaz placówek oświatowych, w których planuje się utworzenie nowych szkolnych gabinetów stomatologicznych:

- 1) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 im. Orła Białego 58-304 Wałbrzych, ul. Melchiora Wańkowicza 13,
- 2) Gabinet Stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej Nr 22 im. Gwarków Dolnośląskich w Gminnym Zespole Szkół Nr 2 (**wstępna lokalizacja**) 58-302 Wałbrzych, ul. 11 Listopada 75.

5.3. Koncepcja funkcjonalno-użytkowa szkolnych gabinetów stomatologicznych.

Zostaną opracowane koncepcje funkcjonalno-użytkowe nowych szkolnych gabinetów stomatologicznych, wszystkie będą spełniały kryteria dotyczące minimalnej powierzchni - 12,5 m². Rozmieszczenie sprzętu i wyposażenia zostanie zaprojektowane w sposób umożliwiający prawidłowe zainstalowanie i użytkowanie wszystkich urządzeń i aparatury, stanowiących jego niezbędne, funkcjonalne wyposażenie. W dalszej kolejności zostanie ogłoszone postępowanie przetargowe na opracowanie projektowych dokumentacji technicznych, na wykonanie prac remontowo-adaptacyjnych z uwzględnieniem przepisów określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 czerwca 2012 roku w sprawie szczegółowych wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą w gabinecie dentystycznym w szkole.

Po wykonaniu prac remontowo-adaptacyjnych Gmina ogłosi przetarg na zakup profesjonalnego sprzętu stomatologicznego i wyposażenia. Nowe gabinety stomatologiczne, zostaną wyposażone w niezbędny sprzęt a następnie zostaną zgłoszone do Terenowej Stacji Sanitarnej w Wałbrzychu, celem uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

5.4. Zatrudnienie lekarzy stomatologów i higienistek stomatologicznych.

W programie zatrudnionych jest na pełnym etacie 5 higienistek/asystentek stomatologicznych, po jednej w każdym szkolnym gabinecie stomatologicznym, oraz lekarz stomatolog na ½ etatu w każdym gabinecie. Gabinety czynne są od poniedziałku do piątku, od godz. 8.00 do 13.30. W miarę możliwości pełnią one funkcję gabinetów międzyszkolnych, dla dzieci ze szkół znajdujących się w pobliskich placówkach oświatowych, również w okresie wakacji i ferii. Te same kryteria, dotyczące zatrudnianej ilości kadry stomatologicznej oraz godzin funkcjonowania, zostaną zastosowane w nowych gabinetach stomatologicznych

6. Finansowanie programu.

Wszystkie koszty związane z: remontem i adaptacją pomieszczeń przeznaczonych na szkolne gabinety stomatologiczne, z wykonaniem dokumentacji technicznej, wyposażeniem, eksploatacją, przeprowadzeniem akcji informacyjno-edukacyjnej, profilaktyką, leczeniem i utrzymaniem

szkolnych gabinetów stomatologicznych (w tym: płace lekarza stomatologa, higienistki stomatologicznej, zakup materiałów stomatologicznych do profilaktyki i leczenia, wykupienie polisy ubezpieczeniowej itp.) zostaną sfinansowane ze środków budżetowych Gminy Wałbrzych w latach 2018-2022.

1. Do kosztów urządzenia nowych gabinetów stomatologicznych zostanie wliczony:

- 1) zakup profesjonalnych mebli do gabinetów stomatologicznych ,
- 2) wyposażenie w sprzęt komputerowy z drukarką i oprogramowaniem,
- 3) zakup drobnych materiałów biurowych i wyposażenia (np. zakup papieru, zakup druków "Karta Stomatologiczna", aparatu telefonicznego, kalkulator, czajnika , dozowników na mydło i ręczniki, dozownika na płyn itp.
- 4) umywalka pod zabudowę blatową oraz zlewozmywak , jednodukowy,
- 5) zakup profesjonalnego sprzętu stomatologicznego, w tym: unit stomatologiczny, lampa polimeryzacyjna, slaler, piaskarska , kamera wewnątrzustna , wstrząsarka , endometr, krzesło stomatologiczne .

2. Do kosztów rocznego utrzymania gabinetów stomatologicznych zostaną wliczone:

- 1) wynagrodzenia pracowników jednostki budżetowej Centrum Stomatologii Szkolnej,
- 2) utylizacja odpadów stomatologicznych (umowa z profesjonalną firmą świadczącą usługi utylizacyjne),
- 3) uzyskanie decyzji Państwowej Inspekcji Sanitarnej o spełnieniu wymagań fachowych i sanitarnych dla pomieszczeń i urządzeń gabinetów stomatologicznych,
- 4) składki na wykupienie polisy ubezpieczeniowej ,
- 5) wniosek o wpisanie do Rejestru Podmiotów Leczniczych Wojewody Dolnośląskiego,
- 6) serwisowanie, naprawa sprzętu,
- 7) opłata za użytkowanie mediów ,
- 8) zakup materiałów edukacyjnych, stomatologicznych, środków dezynfekujących i higienicznych,
- 9) opłaty wynikające z zawartych umów najmu,
- 10) koszty materiałów,
- 11) koszty pozostałe „usługi obce”.

3. Szacunkowe koszty utworzenia i prowadzenia szkolnych gabinetów stomatologicznych w związku z kontynuacją realizacji Programu w latach 2018-2022, będą kształtowały się następująco:

Lp.	Rok realizacji programu	Szacunkowy koszt utworzenia i prowadzenia
1.	Rok 2018	1.043.712,00 zł
2.	Rok 2019	1.060.000,00 zł
3.	Rok 2020	1.080.000 ,00 zł

4.	Rok 2021	1.100.000 ,00 zł
5.	Rok 2022	1.120.000 ,00 zł
	Razem:	5.403.712,00 zł

W projekcie budżetu na 2018 rok zostały zaplanowane środki na finansowanie Programu w ramach utworzonej jednostki budżetowej Centrum Stomatologii Szkolnej w Wałbrzychu.

7. Adresaci Programu.

Aktualnie na terenie Wałbrzycha funkcjonuje 15 publicznych szkół podstawowych, w tym 1 szkoła specjalna dla dzieci niepełnosprawnych oraz 6 oddziałów klas gimnazjalnych, w tym 1 specjalna dla dzieci niepełnosprawnych.

Szkoły Podstawowe

Liczba uczniów w roku szkolnym 2017/2018

1. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 58-300 Wałbrzych, ul. Limanowskiego 12	257
2. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Orła Białego 58-304 Wałbrzych, ul. Melchiora Wańkowicza 13	509
3. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Aliny i Czesława Centkiewiczów 58-303 Wałbrzych, ul. Poznańska 8	531
4. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Aleksandra Kamińskiego 58-304 Wałbrzych, ul. Andersa 50	289
5. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 9 im Kornela Makuszyńskiego w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 2 58-300 Wałbrzych, ul. Królewiecka 7	177
6. Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 10 58-306 Wałbrzych, ul. Ogrodowa 5a	139
7. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Jana Kochanowskiego 58-309 Wałbrzych, ul. Hirszfelda 1	598
8.Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 im. Marii Konopnickiej	

58-305 Wałbrzych, ul. 1 Maja 105	284
9. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 21 im. Olimpijczyków Polskich w Wałbrzychu 58-316 Wałbrzych, ul. Grodzka 71	824
10. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 22 im. Gwarków Dolnośląskich w Zespole Szkolno - Przedszkolnym Nr 4 58-302 Wałbrzych, ul. 11 Listopada 75	391
11. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 23 im. Wojsk Ochrony Pogranicza 58-301 Wałbrzych, ul. A. Struga 3	424
12. Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 26 im. Komisji Edukacji Narodowej 58-316 Wałbrzych, ul. Palisadowa 48	996
13. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 28 im. Jana Pawła II 58-300 Wałbrzych, Al. Wyzwolenia 43	522
14. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 30 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 3 im. Armii Krajowej 58-302 Wałbrzych, ul. Chałubińskiego 13	327
15. Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 37 z Oddziałami Sportowymi im. Stanisława Staszica 58-309 Wałbrzych, ul. Dunikowskiego 39	<u>705</u>
Raem:	6.973

Oddziały Gimnazjalne

1. I Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami

**Dwujęzycznymi im. I. Paderewskiego
w Zespole Szkół nr 1 im. I. Paderewskiego**
58-301 Wałbrzych, ul. Paderewskiego 1 174

**2. II Liceum Ogólnokształcące im. H. Kollątaja
w Zespole Szkół nr 2 im. H. Kollątaja**
58-300 Wałbrzych, al. Wyzwolenia 34 140

3. III Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika

w Zespole Szkół nr 3 im. M. Kopernika 58-305 Wałbrzych, ul.dra Jordana 4	96
4. Zespół Szkół nr 4 58-309 Wałbrzych, ul.dra Sokołowskiego 75	157
5. Zespół Szkół nr 5 im. M. T. Hubera 58-306 Wałbrzych, ul. Ogrodowa 2a	85
6. Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych 58-300 Wałbrzych, ul. Adama Mickiewicza 24	50

Razem: 702

Ogółem programem objętych będzie **7 536 dzieci (6.973 uczniów z podstawówek z oddziałami przedszkolnymi oraz 702 uczniów z oddziałów klas gimnazjalnych).**

8. Nadzór fachowy, merytoryczny i organizacyjny.

Nadzór fachowy, merytoryczny i organizacyjny nad realizacją Programu sprawuje jednostka budżetowa – podmiot leczniczy – Centrum Stomatologii Szkolnej w Wałbrzychu, utworzonej na podstawie Uchwały Nr X/134/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 27 sierpnia 2015 roku .

9. Monitorowanie i ewaluacja Programu.

1. Zestawienie liczby dzieci i młodzieży uczestniczących w Programie.
2. Porównanie i ocena zmiany wskaźników frekwencji próchnicy na początku i na koniec każdego roku szkolnego.
3. Po zakończeniu każdego roku szkolnego, porównanie wskaźników frekwencji próchnicy, z ogólnie dostępnymi danymi statystycznymi właściwymi dla przekroju wiekowego populacji objętej Programem.
4. Skierowanie Ankiety, stanowiącej załącznik Nr 4 do Programu, do rodziców/opiekunów dzieci o realizowanym Programie.
5. Sporządzenie dziennego, miesięcznego i rocznego zestawienia ilości wykonanych wszystkich procedur w szkolnych gabinetach stomatologicznych w każdym roku realizacji programu.

10. Przewidywane rezultaty realizacji Programu

1. Obniżenie wartości wskaźników próchnicy zębów u dzieci i młodzieży objętych programem.
2. Ograniczenie przypadków zaawansowanej próchnicy oraz utraty zębów u dzieci.
3. Zmniejszenie kosztów związanych z leczeniem.
3. Zwiększenie odsetka dzieci i młodzieży ze zdrowym uzębieniem.
4. Podniesienie świadomości zdrowotnej dzieci i rodziców

(wzór)

FORMULARZ ZGODY
NA PRZYSTĄPIENIE DZIECKA

do programu profilaktycznej opieki stomatologicznej , zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych,

Imię i nazwisko dziecka.....

Nazwa

Szkoły/Przedszkola

PESEL dziecka.....

Imię i nazwisko rodzica/opiekuna prawnego.....

Adres zameldowania dziecka na pobyt stały.....

Ulica.....nr domu.....nr mieszkania.....

Tel. nazwisko rodzica/opiekuna prawnego.....

Wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody (właściwe podkreślić)

na badanie profilaktyczne/leczenie stomatologiczne w ramach bezpłatnych profilaktycznych świadczeń stomatologicznych.

Oświadczam, że wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych dziecka przez Centrum Stomatologii Szkolnej w Wałbrzychu dla potrzeb niezbędnych do realizacji świadczeń zdrowotnych zgodnie z ustawą z dnia 29.08.1997r. O ochronie danych osobowych (D.U. z 2002r. Nr 101,poz.926 z późn.zm.)

.....
miejsowość, data

.....
czytelny podpis rodzica/opiekuna prawnego

(wzór)

KSIĄŻECZKA OPIEKI STOMATOLOGICZNEJ

**"Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej
zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia
u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych
i klas gimnazjalnych na lata 2018 – 2022"**

DANE UCZNIA:

Imię.....

Nazwisko.....

Data urodzenia.....

PESEL.....

Imiona rodziców.....

Adres zamieszkania.....

Nr telefonu kontaktowego.....

Nazwa szkoły.....

OKRESOWE PROFILAKTYCZNE BADANIE STOMATOLOGICZNE

Wiek						
Stan uzębienia	Zęby mleczne			Zęby stałe		
	Data badania			Data badania		
Liczba zębów wyrżniętych						
Liczba zębów do leczenia						
Liczba zębów usuniętych						
Liczba zębów wypełnionych						
puw						
Oczyszczanie zębów						
Dobre						
Zadowolające						
Niezadowolające						
Stan dziąseł						
Zdrowe						
Krwawienie niewielkie						

Stan zapalny						
Zgryz						
Prawidłowy						
Zaburzony do obserwacji						
Zaburzony do leczenia						
Zalecenia						
Leczenie próchnicy						
Leczenie ortodontyczne						
Higiena jamy ustnej						
Profilaktyka fluorowa						
Podpis i pieczęć lekarza						

Właściwe zaznaczyć: X

OKRESOWE PROFILAKTYCZNE BADANIE STOMATOLOGICZNE

Wiek						
Stan uzębienia	Zęby stałe			Zęby stałe		
	Data badania			Data badania		
Liczba zębów wyrżniętych						
Liczba zębów do leczenia						
Liczba zębów usuniętych						
Liczba zębów wypełnionych						
puw						
Oczyszczanie zębów						
Dobre						
Zadowolające						
Niezadowolające						
Stan dziąseł						
Zdrowe						
Krwawienie niewielkie						
Stan zapalny						
Zgryz						
Prawidłowy						
Zaburzony do obserwacji						

Zaburzony do leczenia						
Zalecenia						
Leczenie próchnicy						
Leczenie ortodontyczne						
Higiena jamy ustnej						
Profilaktyka fluorowa						
Podpis i pieczęć lekarza						

Właściwe zaznaczyć: X

KARTA LECZENIA STOMATOLOGICZNEGO					
Lp.	Data	Nr zęba	Opis zabiegu stomatologicznego	Podpis wykonującego	Uwagi:

(wzór)

pieczętka szkoły

Załącznik Nr 3

Dzienna ewidencja przyjętych pacjentów w szkolnym gabinecie stomatologicznym

miesiąc rok szkolny

Data	Liczba dzieci						Liczba zabiegów		
	Badania profilaktyczne	Fluoryzacja zbiorowa	Fluoryzacja indywidualna	Lakierowanie zębów	Instruktaż zbiorowy	Instruktaż indywidualny	Zęby lakowane	Wypełnienia	Pozostałe

.....
podpis i pieczętka lekarza

(wzór)

Załącznik Nr 4

A N K I E T A

dla rodzica, którego dziecko korzystało z profilaktycznych świadczeń stomatologiczno-
lecznicznych w szkolnym gabinecie stomatologicznym w szkole (proszę wpisać nazwę szkoły
oraz wiek dziecka).....dziecko w wieku.....
lat.

(proszę zakreślić właściwą odpowiedź)

1. Kiedy dziecko zgłosiło się do szkolnego stomatologa:
 - a) „bolał” ząb
 - b) pamiętałeś o zaleconej wizycie kontrolnej
 - c) zostało zaproszone na profilaktyczne badanie

2. Kontrolujesz stan higieny jamy ustnej u swojego dziecka:
 - a) codziennie (jak?)
 - b) sporadycznie
 - c) nie

3. Jak często dziecko szczotkuje zęby:
 - a) 2 lub 3 razy dziennie
 - b) raz dziennie
 - c) czasem

4. Czy dziecko używa nitki dentystycznej i innych środków utrzymania higieny:
 - a) często (jakich?)
 - b) rzadko (jakich?)
 - c) nigdy

5. Czy dziecko korzysta z profilaktycznych świadczeń szkolnym gabinecie:
 - a) tak, wg wskazań stomatologa (jakich?)
 - b) rzadko
 - c) nigdy
 - d) nic o nich nie wiem

6. Z jakich zabiegów profilaktycznych korzystało dziecko
 - a) lakowanie
 - b) „lakierowanie”
 - c) oczyszczanie zębów ze złogów nazębnych
 - d) fluoryzacja
 - e) leczenie

7. Jak często dziecko spożywa słodkie przekąski (np: batony, pączki, cukierki ,itp):
 - a) nie spożywa
 - b) rzadziej niż raz w tygodniu

- c) kilka razy w tygodniu
- d) codziennie

8. Co dziecko pije najczęściej:

- a) wodę
- b) sok lub kompot domowej roboty
- c) słodkie napoje
- d) mleko

9. Czy dziecko podjada między posiłkami głównymi?

- a) tak
- b) nie

10. Czy uważa Pan/Pani, że Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej, zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych, finansowany z środków budżetowych Gminy Wałbrzych, powinien być kontynuowany w latach następnych?

- a) tak
- b) nie
- c) nie mam zdania

11. Proszę o ewentualne sugestie dotyczące modyfikacji Programu w kolejnych latach:

.....

.....

.....

.....

Dziękuję za anonimowe wypełnienie ankiety.

UZASADNIENIE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia jest jednym z zadań Gminy, stanowi o tym art. 7 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 roku poz. 1875). Jednym z obszarów ochrony zdrowia jest profilaktyczna opieka zdrowotna nad dziećmi i młodzieżą.

„Wałbrzyski program profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegający rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i klas gimnazjalnych na lata 2018 – 2022”, przewiduje kontynuację dotychczas realizowanego „Wałbrzyskiego programu profilaktycznej opieki stomatologicznej zapobiegającego rozwojowi próchnicy zębów i chorób przyzębia u dzieci i młodzieży z wałbrzyskich szkół podstawowych i gimnazjalnych na lata 2015–2017”, przyjętego Uchwałą Nr VII/103/2015 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 21 maja 2015 roku.

Program na celu ułatwienie uczniom dostępu do podstawowej opieki stomatologicznej, w tym do profilaktycznych badań stomatologicznych i edukacji w zakresie chorób jamy ustnej. Będzie miał pozytywne oddziaływanie na poprawę stanu zdrowia zębów u dzieci i młodzieży poprzez zmniejszenie zachorowalności na próchnicę zębów i chorób przyzębia.

Stosownie do art. 48a ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz.U. z 2017r. poz. 1938.), jednostki samorządowe nie mają obowiązku przekazywania programów zdrowotnych do zaopiniowania Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji, jeżeli są one kontynuacją dotychczasowych programów posiadających już wydaną opinię. Wałbrzyski Program został wysłany do oceny 22 stycznia 2015 roku i w dniu 12 marca 2015 br. otrzymał pozytywną opinię Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji nr 58/2015. Realizacja Programu w latach 2018-2022, będzie kontynuacją Programu realizowanego w poprzednim okresie na takich samych założeniach programowych, dlatego nie wymaga on dodatkowej opinii Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Tworzone w ramach Programu szkolne gabinety stomatologiczne finansowane przez samorząd miasta stanowić będą uzupełnienie w zapotrzebowaniu na świadczenia z zakresu profilaktycznej opieki stomatologicznej dla dzieci i młodzieży. W projekcie budżetu na 2018 rok zostały zaplanowane środki budżetowe na finansowanie tego przedsięwzięcia.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.